

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Заместник-министър на земеделието и храните

Изх. 62-322
.....
09.11 ..... 2013 г.

ДО
Г-ЖА ИЛИАНА ДИМИТРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СЪЮЗ НА ГЪБОПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

На Вх. № 62-322/26.08.2013 г.

ОТНОСНО: Възможности за подпомагане на гъбопроизводителите в България

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДИМИТРОВА,

Във връзка с Ваше писмо с Вх. № 62-322/26.08.2013 г., относно възможностите за подпомагане на гъбопроизводителите през 2014 г., Ви предоставям следната информация:

I. Възможности за включване на гъбопроизводителите в схеми за подпомагане de minimis и други схеми на държавни помощи

Съгласно Регламент (ЕО) N 1535/2007 на Комисията, всеки един земеделски производител може да получи до равностойността на 7500 евро в рамките на последователен 3-годишен период. Съгласно Приложение I от същия регламент всяка държава членка на ЕС има ограничение (т.нар.национален таван) и по отношение на средствата предоставяни по правилата на регламента. Поради огромния интерес на земеделските производители към този тип помощи голяма част от сумата до достигане на националния таван беше усвоена в предходния двугодишен период и към настоящия момент, ресурсът до достигане на националния таван за периода 2011-2013 г. е почти изчерпан.

Трябва да се има предвид също, че срокът за прилагане на настоящето законодателство на Европейския съюз за държавните помощи, а заедно с това и срокът за прилагане на съществуващите схеми на държавни помощи изтичат в края на 2013 г., като същевременно новите правила не са приети окончателно.

Възможностите за подпомагане на земеделските производители на гъби чрез схеми от типа de minimis ще бъдат разгледани през следващия програмен период 2014-2020 г., когато ще се прилага нов регламент, определящ правилата за предоставяне на помощи от типа de minimis. Очакванията са за увеличаване както на индивидуалния размер на

средствата, които може да се предоставят на земеделски производител в рамките на три последователни данъчни години, така и на общия размер на помощите de minimis, които могат да се предоставят от държавите-членки на предприятията от сектора на производство на селскостопански продукти за същия тригодишен период.

Възможностите за разработване и прилагане на други схеми на държавни помощи, както и евентуално изменение на съществуващи и прилагащи се към момента схеми, ще се разгледат през следващия програмен период, когато ще се прилага новият Регламент на Комисията относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз по отношение на държавната помощ за малките и средни предприятия в областта на производството на селскостопански продукти (т.нар. Регламент за групово освобождаване).

II. Директни плащания и пазарна подкрепа

Поради спецификата на гъбопроизводството, голяма част от производителите не могат да отговорят на минималните изисквания за размер на стопанството за подпомагане по основната схема за директни плащания - Схемата за единно плащане на площ, при която плащането се определя на хектар земеделска земя, независимо от вида на отглежданите земеделски култури. Следва да се има предвид обаче, че схемата за директни плащания, базирана на площ е основният начин за подпомагане на производителите във всички държави членки на ЕС. Не се предвиждат съществени изменения в основния начин на подпомагане на производителите в ЕС чрез схема, базирана на площ и необвързана с производството в бъдеще, тъй като това е свързано с поетите международни ангажименти на ЕС в рамките на Световната търговска организация.

В условията на членство в Европейския съюз България е длъжна да спазва европейското законодателство, включително и в процеса на разработване на схемите за национални доплащания. Целта на националните доплащания към директните плащания е да приближи нивото на подкрепа с другите държави-членки. Те се разработват в съответствие с европейските регламенти за директни плащания и могат да се приложат след одобрение от Европейската комисия, в противен случай се приемат за неразрешена държавна помощ и тяхното отпускане се санкционира. Основно изискване за националните доплащания, предвидено в Регламент (ЕО) № 73/2009 за директните плащания, е да не се надвишава размерът на обвързаната помощ по сектори, която се предоставя в старите държави-членки на ЕС. За съжаление в европейското законодателство, към настоящия момент, няма схема за сектора на гъбопроизводството, въз основа на която да бъде направена схема за национални доплащания. Следователно няма държава, в която да се подпомага производство на гъби и с национални доплащания.

Във връзка с молбата българските гъбопроизводители да бъдат включени в Схемата за подобряване на качеството на плодове и зеленчуци, произвеждани в България, бихме искали да дадем разяснения относно нейните параметри. Схемата е създадена и за първи път приложена през кампания 2012, представлява схема за специфично подпомагане по чл. 68 от Регламент (ЕО) № 73/2009 г. на Съвета за установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделските стопани. Част е от директното подпомагане (ДП), средствата за нея са от бюджета на Европейския съюз (ЕС), предоставени чрез Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), и целта им е допълване и подкрепа на доходите на земеделските стопани. Схемите за специфично подпомагане се нотифицират в Европейската комисия (ЕК). Тяхната разработка, прилагане, проверки и контрол са в пълно съответствие с условията и изискванията на европейското земеделско законодателство. Максималният бюджет по схемата е в размер на 15 млн. лева годишно за 2012 и 2013 г.

Средствата за специфично подпомагане по всички схеми, които са обвързани с производството към настоящия момент, са ограничени до 3,5% от финансовия пакет на България за ДП като максималният размер за обвързана подкрепа в уязвими сектори и производства общо възлиза на 55 740 936 лева. За 2013 г. ние използваме този максимално разрешен лимит за директна подкрепа на уязвими сектори и производства. В рамките на посочените условия и ограничени ресурси, на базата на икономически, статистически данни и експертни оценки, в съответствие с изискванията и сроковете в европейското законодателство, в нотификацията до Европейската комисия през 2011 г. са определени културите, които ще се подпомагат – а именно традиционните за българското зеленчукопроизводство и овощарство домати, краставици, пипер, ябълки, череши, праскови и нектарини, кайсии и зарзали. На този етап списъкът с култури не може да бъде променен.

Предвиждаме Схемата за специфично подпомагане за качествени плодове и зеленчуци да се прилага и през 2014 г.

Останалите средства по схемите за специфично подпомагане по чл. 68 от Регламент (ЕО) № 73/2009 г. се разпределят за подпомагане на животновъдството- за млечни крави, овце-майки и кози-майки.

При обсъждане в Брюксел на Преходния регламент за 2014 г. основно наше искане е по-високият процент за обвързана подкрепа, договорен при реформата на Общата селскостопанска политика (ОСП), да може да се прилага още от 2014 г. Преходният регламент трябва да се приеме съвместно от Съвет на министрите по земеделие на ЕС и Европейския парламент в края на 2013 г. В случай, че нашето искане бъде подкрепено от по-голяма част от държавите членки, Европейската комисия и Европейския парламент и в Преходния регламент бъде заложено, че може да се прилага по-висок процент за обвързана подкрепа, МЗХ незабавно ще предприеме действия за изпращане на нотификация до ЕК и средствата за схемата за качествени плодове и зеленчуци ще бъдат увеличени, което от своя страна би направило възможно и рационално включването на други видове култури в обхвата на това подпомагане.

Към настоящия момент не разполагаме с информация за схема за специфично подпомагане по чл. 68 от Регламент (ЕО) № 73/2009 в други държави членки на ЕС, която да е специално насочена към гъбопроизводството. Това е видно от публикувания на страницата на Европейската комисия, Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ списък със схеми за специфично подпомагане, които се прилагат в ЕС.

Гъбите са включени в общата организация на пазарите на „Плодове и зеленчуци“ в ЕС. Това означава, че производителите на гъби могат да се възползват от специалните мерки за пазарна подкрепа в сектор „Плодове и зеленчуци“. Към настоящия момент признатите от държавите членки организации на производители са единствените структури в сектор плодове и зеленчуци, които могат да получават финансово подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието. Затова единственият начин производителите на плодове и зеленчуци, включително и гъби, да получат по-значително подпомагане е да се обединят в организация на производители и да поискат нейното признаване от Министерство на земеделието и храните по реда на Наредба № 11 от 15 май 2007 г., в която са уредени условията и реда за признаване на организации на производители.

В организациите на производители членуват икономически и юридически самостоятелни производители, които автономно вземат решения за организиране и осъществяване на своето производство. Те предоставят на организацията на производители цялата или част от произведената продукция, за съвместна реализация, по силата на устройствения акт и вътрешните правила на дружеството. Признатите организации на производители представляват възможност за заемане на по-силни позиции на пазара по отношение на купувачите (особено когато са супермаркети), по-добри

възможности за реализация на произведеното на по-добри цени, планиране и намаляване разходите за производство, прилагане на земеделски практики, опазващи околната среда.

Основна форма за финансово подпомагане в сектора на плодовете и зеленчуците са оперативните програми на организациите на производители. Това е инвестиционна програма, която организацията на производители разработва и внася за одобрение от Държавен фонд "Земеделие", който извършва плащанията включени в одобрените програми. Оперативните програми могат да включват различни мерки (строеж на складове и хладилни помещения, закупуване на земеделска и транспортна техника, машини за пакетиране и етикетирание, офис техника и др.). Финансирането на оперативните програми на организациите на производители става чрез оперативен фонд, който се финансира чрез вноски от организациите на производители и техните членове, финансова помощ от ЕС и национално финансиране. Подпомагането от ЕС е ограничено до 60% от реално извършените разходи от оперативния фонд. Допълнително, размерът на помощта от ЕС е обвързан със стойността на продукцията предлагана на пазара от организацията и е ограничен до не повече от 4,6 % от нея. Националното подпомагане може да бъде в размер до 80% от годишните финансови вноски от организациите на производители и техните членове в оперативния фонд.

Бъдещата Обща селскостопанска политика за следващата финансова рамка до 2020 г. предвижда и други възможности за финансиране създаването на организации на производители като най-подходящата мярка за съвместни и ефективни действия в отговор на нарастващата конкуренция и за гарантиране увеличаване на приходите за земеделските производители. От 2015 г. групите производители от всички сектори на земеделието ще се подпомагат по Програмата за развитие на селските райони. Те могат да изготвят инвестиционни програми, в които да включват различни инвестиции, публичното финансиране е 70% и 30% собствено участие в инвестициите. Изискването е в края на програмата да има увеличение с 35% на годишния оборот или на броя на членовете. Освен това групите производители могат да получат и подпомагане за административно и организационно укрепване. Помощта за административно укрепване се определя като процент от стойността на реализираната от групите на пазара продукция – 10% през първите две години, 8 % през третата, 6 % през четвъртата и 4 % през петата.

С уважение,

БЮРХАН АБАЗОВ
Заместник-министър

КК, ЕЦ/ДПР, ДППП